

Izhaja:
vsako sredo popoldne
in soboto zjutraj.
Stane za celo leto 15 L.
« pol leta 8 L.
« četrt leta 4 L.
Za inozemstvo celo
leto 35 L.
Na naročila brez do-
poslane naročnine se
ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 88.

V Gorici, v sredo 4. novembra 1925.

Leto VIII.

Neurankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglas
se računajo po dogo-
voru in se plačajo v ná-
prej. List izdaja kon-
sorcijski

«GORIŠKE STRAŽE»
Tisk Zadrúžne tiskarne
v Gorici, Riva Piazzut-
ta št. 18.

Uprava in uredništvo:
ulica Mameli št. 5,
— (prej Scuole). —

Mladina - naš up.

Kdor pokuka od časa do časa po deželi in pride v stike z našim ljudstvom, sliši vsepovsod tožbe čez nam šolske razmere. »Otroci postajajo od dne do dne bolj neboljivi in drzni. Otrokom je šola breme, ki jih tlači, ker se mnogokje ne razumejo s svojimi vzgojitelji. Otroci si kljub dolgim šolskim letom ne pridobije onega znanja, ki ga rabijo za življenje. Otroci postajajo vedno bolj nedostopni za vsako resno delo, ker jim šola ne nudi onega, kar bi jim morala.« To so pritožbe, ki jih čuješ malodane v vsaki naši vasi.

Pisali in govorili smo že mnogo o naših sedanjih šolskih razmerah, neštokrat smo že povdarjali, da je Gentilejeva šolska preosnova za nas kvarljiva, zato danes o tem ne bomo razpravljali. Smo pa do dna duše uverjeni, da bodo uvidevni voditelji države polagoma prišli do prepričanja, da mora biti tudi šolstvo v skladu s koristmi celokupnosti. Obratno čamo se pa s toplo besedo do naših staršev in jih iskreno prosimo, da naj obrnejo vso pažnjo na vzgojo svojih najdražjih — svojih otrok.

Otroci so ponos staršev. Z nepopisljivo ljubeznijo se oklepa materino srce svojih malčkov, varuje in nehuje jih kakor svoj najdragočnejši zaklad. Ko se razgibajo in zrasejo je vsa materina duša z njimi. Vse hrepenenje in vse želje so vtešene v eni sveti misli: da bi otroci postali pošteni in srečni člani človeške družbe. V ta namen se peha noč in dan, žrtvuje vse, kar zmora in prekipeva v veselju, ko vidi, kako stopajo otroci v življenje kot zreli in značajni ljudje. In oče? Njegova ljubezen do otrok navadno ni tako

očitna kot materina, ne izrazuje se v tolikih podrobnostih kot pri materi, toda radi tega ni nič manj glozobna. Tudi oče motri s skrbnim očesom vsak korak svojih otročičev in smatra za svojo najsvetejšo dolžnost skrbeti za njihov telesni in duševni razvoj. In kako mu zaiskri oko v ponosu, ko vidi svojega odraslega sina ali hčerko kot živega in delavnega borca v vrvežu težkega vsakdanjega življenja.

Materi in očete! Skrbite, da vaše materinsko veselje ne bo zadrženo da vaš očetovski ponos ne bo ponižan! Posvetite vse svoje sile in moči svojemu nežnemu naraščanju in postavite vse, da boste vzgojili iz njegaja značajne fante in dekleta. Zlasti sedaj ko prihajajo v deželo dolgi zimski večeri, se vam nudi lepa prilika. Vemo, da so roke trudne od vsakodnevnega dela in oči zaspane od slabe luči. Vemo tudi, da se mladim razposajencem mudi v posteljo, kjer je tako mehko in toplo. Toda kljub vsemu temu storite svojo dolžnost in skrbite, da bodo vaši otroci dosegli ono stopnjo izobrazbe, ki je tudi za najpriprostejšega človeka nujno potrebna v življenjski borbi. Zlasti dvoje vam polagamo na srce: s poukom in magari tudi z okorno roko pomagajte, da bo vaš otrok več v govoru in pisavi svojega rodnega jezika; z dobro besedo in lepim vzgledom stremite, da se bo vzgojil v poštenega, značajnega člana naroda! To težko, toda sveto nalogo staršev pa naj z vso mladostno vnemo podpirajo že odrasli sinovi in hčerke. Če bomo tako delali in se mogoče tudi nekoliko žrtvovali, je naša bodočnost svetla in zagotovljena.

Kaj se godi po svetu?

Komaj dober teden dni je prešlo odkar je francoski zunanji minister Briand kot predsednik sveta Društva narodov ukazal Grkom in Bolgarom, naj se sporazumejo. Ves svet je tedaj z zadovoljstvom pritrdil Briandu, da je zadušil še pod pepelom tlečo iskrico novega požara na Balkanu.

Zdaj pa prihajajo iz prednje Azije nove vesti, da prav isti Francozi, ki se v Evropi trudijo za mir, s krvjo in ognjem krotijo beduinska plemena, ki nočejo pod francoski jarem.

Francosko ljudstvo pa trpi doma radi slabega denarnega gospodarstva, ki je privedlo Francijo do roba propada.

Gospodarske težave rodijo domače politične spore, iz teh pa se skotijo zapletljivi in preprični mešaji. Francoski narod, čeprav zmogovit v svetovni vojni, plačuje danes vsled osvojevalnega nagona svojih voditeljev najtežje davke v krvi in denarju.

Po šestih mesecih.

Francozi so se za svoje puške in topove v svetovni vojni strahovito zadolžili pri ameriških stricih in »prijateljskih« Angležih. Pisali smo že nekoč, da zapade letos do 8. decembra strašna svota 19.136 milijonov frankov. Razen te svote je francoska vlada dolžna še domačim upnikom 300 milijonov. Vse se je spraševalo, odkod bo prišel denar, da ne bo zaropotal dražbeni boben. Ko so bili na vladi socialisti

s Herriotom na čelu, so zahtevali, naj premožni sloji, zlasti tisti, ki so v vojni obogateli, odplačujejo te dolgove. Raznesla se je govoricica o prisilni oddaji premoženja. To je pa razburilo vse bogatine, ki so se kar cedili hinavskega domoljubarstva.

Ko je šlo za denar, za žrtve, da se država reši, so vsi kot en mož glasovali po svojih zastopnikih v senatu proti socialistični vladi. Lyonski župan je moral iti iz vladne palače.

Na njegovo mesto so pa poklicali može, od katerih so pričakovali, da bodo sicer rešili francoske finance, a pustili vsem bogatinom njih zaklade prav pri miru. 16. aprila je nastopila vlada gospoda Painlevéja, ki je imel Caillauxa za svojega finančnega ministra. Ta je bil še aprila meseca v očeh vseh francoskih petičnikov odrešenik francoskega franka. On je bil proti oddaji premoženja. Ime Caillaux je pomenilo bistrega finančnega misleca, ki bo omogočil, da bodo bogati sloji nemoteno gromadili svoje kupe in bo še preostajalo v državnih blagajnah toliko, da se bodo mogli Francozi vojskovati v severni Afriki, v Siriji in še kje drugod. V obeh pokrajinah so francoski generali začeli hudo pritiskati na kolonialne narode.

Pa je prišlo razočaranje. Novi finančni minister tudi ni mogel delati čudežev. Z bojišč so prihajale neugodne vesti. Doma so se pa burne po tvorniških okrajih delavske množice, ki so zahtevale, naj se ne-

smiselna borba onstran Sredozemskega morja konča ali pa naj kapitalisti razvežejo za vojne svoje množičke ter pošljejo svoje sinove v strelske jarke proti Rifancem in Druzom.

Vse te težave so se kupičile druga vrhu druge in prisilile, da je podal Painleve po šestih mesecih svoje vlade dne 27. oktobra ostavko vseh ministrov.

»Nezlomljivi hrast«.

Že ob začetku Caillauxovega ministrovanja so imenovali Angleži v svojem časopisju novega ministra za »lokomotivo brez zavor«. Kar si vtepe v glavo, to bo izpeljal, pa naj zadene še na tako hud odpor. Caillaux, ki je bil proti oddaji premoženja, se je lotil polagoma svojega posla. Tiste, ki so preveč stavili na njegove finančne zmožnosti, je sam pokrotit rekoč, da je treba dosti, dosti časa predno bo Francija izven denarnih nevarnosti.

Vendar je bilo zaupanje vanj vedno večje. Ko je uredil francoske denarne obveznosti v Londonu, je prihajal v Pariz kot zmagovalc. Na kolodvor je prišla vsa francoska prestolnica, da vidi in vzklika možu, ki rešuje Francijo. Ministrski predsednik je Caillauxa objel in poljubil vpriči vse množice. Ponosno se je naslanjala sproga na roko svojega s slavo venčanega moža. Čustveni Parižani so ji poklonili krasne šopke, čeprav ni poteklo še dosti let odkar so jo zasramovali in zaničevali, ker je vstrelila urednika velikega pariškega dnevnika, ki je blatil njenega moža. Za vso to slavo pa je prišel temen oblak.

Caillaux je moral v Washington, da uredi še ameriške dolgove. To je bila njegova smrt. Iz Amerike je prišel praznih rok, domače posojilo se mu ni obneslo. Zdaj so začeli mrmrati tudi njegovi prijatelji.

Bolnik, francoske finance, ni hotel mahoma ozdraveti in tega je kriv finančni minister. Glavna vladna stranka, socialisti, so postali z njim nezadovoljni in so na straninem zborovanju v Nici javno govorili proti njemu, ker da štiti koristi bogatašev. Njegovi ministrski tovariši so ga tudi grajali. Toda on se ni hotel udati. Ni podal ostavke; skušal je v resnici kot »lokomotiva brez zavor« preko vseh zaprek. Na nekem banketu pa je v svojem govoru izjavil, da se smatra za nezlomljiv hrast, ki ga ne more nič podreti tudi, če vanj treščijo. In je treščilo v ta »nezlomljivi hrast« tako silo, da ga je razklalo. Morda si bo spet zacelil rane, toda to bo šele po daljšem času mogoče.

Po starih sledovih...

V novi vladi, ki jo je zopet postavil bivši ministrski predsednik Painlevé, je ta sam prevzel finančno ministrstvo. Ustanovil je pa poleg tega še ministrstvo za državni proračun. Nova vlada je že prišla za orodje, ki je padlo iz rok bivšemu finančnemu ministru. Sedanje ministrstvo, ki je bilo potrjeno zadnji dan oktobra, je še bolj levičarsko usmerjeno kot prejšnji Painlevéjev kabinet. Prvo in zadnjo besedo imajo v njem socialisti raznih barv. Iz tega sodijo, da bo ostalo prašanje o oddaji premoženja tudi zdaj na dnevnem redu. Začel bo zopet stari boj, kdo naj rešuje domovino: ali tisti, ki nič nimajo, ker jim je vojna vse vzela ali bogatini, ki za bogato obloženimi množicami napivajo »mili domovini«. V

teh političnih borbah bo brzkone še marsikatera vlada izkryavala.

Zla usoda pa ne preti Franciji samo doma. Iz njenih daljnih posestev v Siriji tudi prihajajo slaba poročila.

Pusti kar ni tvojega!

Ko so državniki, ne narodi skleпали po končanem občem pokolju mir med narodi, so vsem šibkim narodom postavili varuhe.

Pa nikakor ne iz prevelikega usmiljenja, marveč bolj iz sebičnih razlogov.

Francija je dobila tudi tako vlogo jeroša nad Sirijo, deželo ob skrajni vzhodni obali Sredozemskega morja. Po pravilih Društva narodov se to varuštvo le v toliko kaže, da pomgajo takozvani visoki komisariji le pri upravi dotičnih dežel in ljudstev. Seveda so si znali v to poučeni komisariji dobiti besedo tudi pri strogo političnih zadevah domačinov.

Arabci in Druzi, ki so jedro domačega prebivalstva, so upali, da bodo dobili v mirovni dogovorih svojo samostojnost. A upanje je bilo varljivo. Zato so se že pod upravo prvega visokega francoskega komisarja v Siriji upirali in se združevali v narodna uedinjenja za svobodo in neodvisnost domovine. Vstaško gibanje je zajelo vso Sirijo od libanonskih gor do Efrata.

Francozom pa ni šlo v glavo, da si ne smejo lastiti tega, kar ni njihovo.

Drugi Lioteja.

Evropske velesile pošiljajo običajno za upravitelje v dežele, kjer imajo varuštvo, vojaške generale in ne v upravnih strokah izobraženih mož. Seveda jih k temu nagiblje skrivni namen, da bi general, ki ima krog sebe močne vojaške oddelke, trdo držal domačine, da se ne bi skušali izviti iz železnega objema.

Visoki komisariji varujejo v prvi vrsti koristi države, ki jih je poslala.

Nekoč smo že opisali generala Lioteja, ki je bil v Maroku za civilnega guvernerja. On je pravzaprav tisti, ki je zanetil vojno v severni Afriki. Ravno tak Liotej je bil tudi v Siriji. Sem je poslala francoska vlada generala Sarraila (Sarej), ki je že znan, ko je v svetovni vojni poveljeval na solunski fronti. Ta general je upravljal Sirijo z vso strogostjo in krutostjo, ki je vedno bolj ščuvala domačine k odporu. Sarraila poznajo že iz svetovne vojne kot silno domišljivega in krutečega človeka. In ta mož, ki ga je francoska vlada poslala na tako zaupno in kočljivo mesto, je vzbudil odpor vseh prebivalcev, ki so doslej še držali s Francozi v deželi. Boji z vstaši so se z vso strastjo nadaljevali.

Damask v razvalinah.

Komaj so potihnil glasovi o požigih in obstreljevanju južno bolgarskih mest in vasi, so časopisi prinesli poročila o francoskih grozodejstvih v Siriji. Vstaško gibanje je bilo tako razširjeno, da so domačini že vdrli v krasno mesto Damask, kjer stoluje francoski namestnik. Sarrail je iz mesta pobegnil, a se je kruto maščeval.

Svojemu topništvo je dal povedati, naj začne brez usmiljenja streljati na Damask. V nedeljo 18. pret. m. je začelo obstreljevanje mesta, ki je trpelo ta in še naslednji dan. Najkrasnejši mestni deli so v raz-

valinah. Na tisoče ljudi je pokopanih pod ruševinami; prej še ponosno in cvetoče mesto je razrušeno, razbito, vničeno. Časopisje vsega kulturnega sveta, ne izvzemši niti francoskega, je povzdignilo svoj glas in v ostrih besedah obsodilo Sarraillovo počenje v Siriji. Tuji poslaniki v Damasku so vložili pri francoski vladi pritožbe in zahteve, da se vrne v polnem obsegu vsa škoda, ki so jo Francozi s svojim blaznim obstreljevanjem Damaska povzročili tujim državljanom.

Prepozen kes.

Francoski vladajoči krogi so vsled ogorčenja od vseh strani uvideli, da so jo s svojo imperialistično politiko v Siriji popolnoma zavozili. Vlada je odpoklicala nespretnega generala Sarrailla in poslala za namestnika v Damask

kakega sposobnega politika in ne več vojaka, ki mu je prvi in zadnji dokaz za vse pojave v življenju le meč in puška. Čujejo se pa že tudi drugačni glasovi, ki pravijo, da so se francoski imperialisti izkazali za nesposobne, da bi upravljali kako deželo v imenu Društva narodov in naj zato puste Sirijo v miru. Najbrže, da bodo v vladnih palačah sprevideli, da je to resnica. To bo tem lažje zdaj, ko so na krmilu socialistične stranke, ki so se že itak izjavile proti novim kreditom za vojne v Maroku in Siriji.

Vse to pa ne bo še spralo z državnikov z osvojevalnimi težnjami vse krvi prelite po afriških in sirske pustinja, krvi tisočero nedolžnih, žrtvovanih na altar bagu Maonu. Treba je za to novega duha in novih sre!

DNEVNE VESTI.

Drugič na slovenskem odru!

V nedeljo so »Mladikarji« pokazali prekrasno Hauptmannovo žalozigro »Hanice pot v nebesa«. Vsi navzoči, — dvorana je bila natlačena, — so občudovali lepo režijo in igralce, ki so se dobro vživeli v vloge. Danes ne bomo pisali ocene.

Opozorjamo pa, da se žalozigra, ki je bila v nedeljo prvič na slovenskem odru, ponovi prihodnje nedeljo 8. t. m. ob 4. uri popoldne. Prireditelj je namenjena predvsem našim podeželskim društvom; zato jih vabimo, naj v čim večjem številu pridejo pogledat. Z večernimi vlaki je že lahko vsak zopet doma.

Vstopnice po 7, 5, 3 in 2 liri se že dobe v predprodaji v Katoliški knjizarni.

»Podporno društvo«.

Po zadnjem vladnem odloku o spremembi bolniške blagajne mora vsakdo, ki misli pristopiti iz okrajne bol. blagajne k slovenski (»Podpornemu društvu«) že pred koncem tega meseca tam odpovedati. Podrobnejša pojasnila v tem oziru dobi vsakdo pri uradniku »Slov. podp. društva« vsak dan (razun četrtega) od 10. do 12. v ulici Sv. Ivana št. 7.

Avtomobilna zveza Idrija = Gorica.

Avtomobilska družba Ribji in tovarno sporoča, da bo radi zahtev občinstva in tudi z ozirom na letno dobo odhajala korijera iz Gorice v Idrijo ob 15.20, tako da prispe v Ajdovščino ob 16.50 in bo imela zvezo s korijero iz Postojne. Iz Ajdovščine se voznja takoj nadaljuje v Idrijo, kamor prispe korijera ob 19.45. Iz Idrije pa bo odhajala korijera ob

5.30, tako da bo zagotovljena zveza s korijero iz Postojne. Vozovnice za tje in nazaj na progi Gorica = Idrija in Idrija = Postojna so veljavne tri dni.

Sodba o nastopu poslanca Besednjaka.

Mnogo čitan zagrebški list »Der Morgen« piše o nastopu poslanca drja Besednjaka na kongresu narodnih manjšin. Pravi, da so se najširši evropski krogi zanimali za ta kongres. Ženevski govor slovenskega in hrvaškega poslanca v Italiji drja Engelberta Besednjaka pa je zapustil v vseh udeležencih najgloblji vtis. Poslanec Besednjak ni stal na govorniški tribuni kot irendentistični kričač; ni pozivljajal na nikake upore, marveč je le tehtno dokazoval, da je današnje pojmovanje o ustroju in moči države popolnoma napačno. To sodobno pojmovanje je treba popraviti in prenoviti; to boji prva naloga manjšinskega zborovanja.

Člankar se s temi nazori docela strinja in pravi, da se čujejo te nove, neizpodbitne misli kakor umstvena revolucija današnjega pojmovanja o nalogah in pravicah države.

Skrajšana vojaška služba.

Uradni list kraljevine Italije objavlja z dne 30. oktobra t. l. novo naredbo o vojaškem službovanju, ki je skrajšana na 6 mesecev. Pravico do skrajšane vojaške službe imajo:

1. edini sinovi živih očetov;
2. prvorojeni sinovi od živih očetov, ki nimajo drugih otrok moškega spola, starejših od 16 let;

3. prvorojen vnuk od deda, ki ni moških otrok starejših od 16 let;

4. prvorojeni od sirot po očetu in materi.

Čl. 2. določa, da se lahko dovoli šestmesečna služba tudi vojaku, potrjenemu pri naborih:

1. ako je sirota po očetu in materi ter edini brat sester po polu — ki niso poročene ali pa so vdove in nimajo moških otrok starejših od 16 let — ter so sirote samo po očetu;

2. je sirota po očetu in materi in ima brate po polu, ki so sirote samo po očetu;

3. prvorojen vnuk od deda ki nima moških otrok ali drugih vnukov starejših od 16 let;

4. prvorojen vnuk od stare matere, katera je vdova ter nima moških otrok ali drugih vnukov starejših od 16 let;

5. brat po polu vojaka, ki je umrl pod orožjem, če smrti ni povzročila vojaška služba sama;

6. po polu brat vojaka, ki se nahaja pod orožjem, ker je sprejel posebne vojaške obveze (je prostovoljec, služi buje po preteku predpisane dobe itd.) ali ker se je posvetil vojaškemu stanu kot častnik ali podčastnik;

7. brat po polu vojaka, ki spada k enemu izmed štirih zadnjih letnikov, klicanih pod orožje in ki je služil ali služi redno vojaško dobo.

Čl. 3. Šestmesečna doba se more končno dovoliti tudi onim vojakom, ki se nahajajo v sličnih razmerah, kakor so označene v čl. 3. in 4. kr. odloka od 7. januarja 1923, št. 3. in v 1. in 2. čl. pričujočega odloka, ter so edini, ki morejo hraniti družino, ker je ta poslednja brez drugih redstev.

Čl. 4. pravi, da ima izdati vojno ministrstvo primerne predpise za izvrševanje tega odloka ter da odlok sam stopi v veljavo z dnem objave v uradnem listu kraljevine, t. j. s 30. oktobrom t. l.

Mali mož na prste stopi...

Novi urednik »Novic« v Gorici hoče biti za vsako ceno bolj duhovit kot prejšnji. Objavlja »drobne« vesti iz Gorice. V eni omenja, da je »lansko zimo odbor kršč. soc. »Mladike« iskal primerno dvorano, kjer bi lahko nekateri njeni mlajši člani imeli mirno plesne vaje.« Obveščeni smo, da si je gospod celo reč popolnoma lepo izmislil ali po domače povedano — zlagal. Priprosti fantje v »Mladiki« se, kakor vidimo, ukvarjajo z vse bolj resnimi rečmi, kakor lepo polikani gospodič. Bo že moral še bolj na prste stopiti, da postane zabaven in duhovit.

Propadanje kmetijstva.

Pred par številkami smo splošno govorili, kako dandanes hira kmečki stan. Z njim gine tudi narodova moč. V zadnji številki »Socialne misli« pa je publicist Fran Erjavec te trditve s številkami podprl. On navaja številke za Slovenijo. Pravi: Slovenija ima 144.688 kmetij; več kot polovica teh kmetij ne obsega niti 5 hektarjev zemlje. Z drugimi besedami se to pravi, da polovica slovenskih kmetov ne more živeti iz svoje zemlje. Zato se je že pred vojno izselilo v tujino 300.000 Slovencev; in to je cela šestina slovenskega naroda. Če pomislimo, da je med sto Slovenci 62 kmetov, si lahko povemo, da gremo navzdol.

Te misli so tako tehtne in neizpodbitne, da jih bodo morali slovenski voditelji dodobra premisliti in kaj ukreniti, da se ubranimo narodne smrti.

Pri nas v Julijski Krajini bi bilo tudi od velike koristi, če bi si naredili statistiko o gospodarski moči našega ljudstva. Najprej je treba dognati vrsto boleznih, potem si bomo lahko zapisali zdravilo. In to je brž, brž potrebno.

Slovenska pesem.

Prosvetno ministrstvo v Belgradu je sklenilo, da bo izdalo zbirko narodnih pesmi. V komisiji za zbiranje slovenskih narodnih pesmi je vseučilišni profesor v Ljubljani dr. Prijatelj. Kdaj bomo pa mi Primorci prišli do ljudske pesmarice, ki jo po vseh vaseh zelo pogrešajo? V to poklicani, zganite se!

Novo delo slovenskega pisatelja.

Naš znani pisatelj dr. Ivan Pregelj je pred par dnevi spisal »Srbsko začetnico«. Iz te knjige se lahko vsakdo kmalu nauči srbohrvaščine. Stane le 12. dinarjev.

Stranke v belgrajski zbornici.

V Narodni skupščini v Belgradu so stranke tako razvrščene: radikali imajo 142 poslancev, radičevci 57, davidovičevci 36, samostojni demokratje Žerjava in Pribičevića 22, Slovenska ljudska stranka 20, muslimani 15, hrvatski federalisti 8, Nemci 5, zemljoradniki 4, Črnogorci izven strank 3, radičevski odpadniki pa 3. Skupno je torej 315 poslancev. Vladna večina jih ima 199 na protivladno skupino pa odpade 115 poslancev.

Italijanski mojster v Beogradu.

Sloviti italijanski skladatelj Peter Mascagni bo prišel v mesecu decembru v Beograd. Dne 4. in 5. bo dirigiral nekaj svojih oper v ta mošnjem gledališču.

Dr. J. Bačar:

Solnčna luč - zdravilna moč.

Ultravijoletna žarke se je posrečilo proizvajati tudi umetnim putem in sicer s pomočjo jako močne električne žarnice iz kremenca. Ta umetna luč, imenovana tudi »gorsko solnce«, vsebuje več ultravijoletnih žarkov kakor solnce samo in njena jakost se dá natančno meriti, kar je pri solncu nemogoče. Umetni ultravijoletni žarki so nam na razpolago vsak trenutek, vporaba naravnega solnca pa je odvisna od višine, od vremena in od letnega časa.

Veliko število boleznih se vleče precej na dolgo in ravno pri teh boleznih je zdravilni vpliv umetnega gorskega solnca posebno ugoden. Vzrok temu je, ker so v človeškem telesu naravne odporne sile preveč ošibele. Te odporne sile se proizvajajo po najnovejših izkušnjah v naši koži in zdravje človeka je v veliki meri odvisno od njegove kože. Ljudje z blede in bolno kožo so jako izpostavljeni boleznim, kajti njih naravne odporne moči proti bolezenskim kalem so nezadostne. Če te kali vderejo v človeško telo, dobijo lahko v njem premoč, otežkočijo bolezen ali pa

jo podaljšajo mnogo čez njeno normalno dobo. Bolezni zavzamejo na ta način kronični značaj. V teh slučajih je treba vzbuditi v človeškem telesu pojemajoče odporne sile, da uničijo in zajeziijo bolezenske kali, zaustavijo razkrojevalno delo boleznih in da vrnejo polagoma oslabelemu telesu prejšnje življenske moči. To nam je mogoče doseči s pomočjo ultravijoletnih žarkov, ki so glavno zdravilno svojstvo umetnega gorskega solnca. Ultravijoletna luč pomnoži naravne odporne moči organizma in izdatno zviša varnost zoper bolezni. Kot naravno posledico obsevanja z ultravijoletnimi žarki opazimo, da se nam vrača apetit, viša telesna teža, izboljšuje spanje in da se občutimo na splošno povsem oživiljene, sveže in spočite. To nam je v dokaz, da so oživele v nas zaspane življenske sile, se pomnožila odporna moč proti boleznim in na novo nastala posebna zdravilna energija zoper gotove bolezni.

Posebno blagodejni vpliv ima obsevanje z umetnim gorskim solncem pri kostni sušici in škrofulozi. Odperte rane in oteklina žlez, ki kljubujejo že več let vsakojakemu zdravljenju, zazdravijo ultravijoletni žarki po navadi že v nekaj mesecih. Trdovratni ekcemi in kožni li-

šaji, ozeblina, težko ozdravljive ujede in usede na koži so poseben delokrog umetnih ultravijoletnih žarkov. Zoper izpadanje las, plešavost in prhljaj v laseh je gorsko solnce edino vspešno sredstvo. Kožne bolezni in kožne rane, ki so nastale vsled obsevanja z rentgenovimi žarki in ki so znane kot zelo dolgotrajne in trdovratne, se ozdravijo najprej in najhitreje z ultravijoletno lučjo, ki je poleg svoje zdravilne lastnosti popolnoma neškodljiva. Pod vplivom ultravijoletnih žarkov prenehajo vsled vnetja nastale bolečine.

Kombinirano obsevanje s toplimi solnčnimi in ultravijoletnimi žarki zajedno se vspešno vporablja pri mnogih konstitutivnih in notranjih boleznih, kakor pri anemiji, škrofulozi, rahitidi ali angleški boleznih, revmatizmu, jetiki itd.

Rahitis in škrofuloza so bolezni otročjih let in zgodnje mladosti. Njima zapadejo mnogi naši otroci v svojem telesnem ustroju kakor tudi v svojem duševnem razvoju. Vsi otroci od 1. do 6. leta, bodisi iz revnih ali bogatih slojev, so ogroženi od teh dveh boleznih. Pri angleški boleznih se omehčajo kosti vsled pomanjkanja kalijevih soli. Otroci postajajo čmerni, blede, nabuhli in podvrženi raznim krčem.

Tudi v inteligenci taki otroci zastajajo, ker se njih možgani počasneje razvijajo. Hrbtnica se jim izboči, noge se jim skrivijo, zobje se jim drobijo in radi gnijejo. Deklicam se deformirajo ledja, medenica jim postane ploščnata, kar pozneje jako slabo vpliva na njih materinstvo. Med množestvilnimi dosedanjimi zdravili smo opazili nekoliko vspeha le pri fosforju in zelenilu iz svežega želišča. Oba zdravila sta florescirajoča (svetlikajoča se) telesa in stojata v ozki zvezi s svetlobo. Zakaj ne bi torej pri zdravljenju uporabljali naravnost luč samo, mesto strupenih in težko prebavljivih preparatov, katerih učinek ni niti prav gotov. Rahitis je bolezen, ki nastane vsled pomanjkanja luči in jo moremo vspešno zdraviti edinole z lučjo. Obsevanje pri angleški boleznih bi moralo postati splošno kakor cepljenje zoper koze. Vsak otrok v prvem letu življenja bi moral biti deležen tega zdravljenja vsaj skozi 1 mesec. Na ta način bi izginila ta ljudska bolzen in z njo tudi pohabljenici.

Postavimo otroke na solnce, kjer oživijo in porudečijo kakor ovenele rože, če jih prenesemo iz temne kleti na solnčnat vrt, kajti solnčna luč nam ne služi le kot zdravilo, ampak tudi kot vspešna zabrana proti mnogim boleznim.

Koliko je slovenskih učiteljev na tržaških šolah?

Po poročilu »Učiteljskega lista« je v tržaški okolici na vseh šolah, ki spadajo pod okrilje tržaškega mesta n. pr. Sv. Križ, Opčine, Prosek, Bazovica itd. 35 slovenskih učiteljskih moči. Leta 1918 je bilo na ravno teh šolah 113 naših ljudi. Pa pravi jo, da nam ne delajo nikake krivice.

V zaprti kuverti...

V četrtek sta si kralj in kraljica ogledala v Zagrebu kulturno-zgodovinsko razstavo. Na kolodvoru je čakal na kralja tudi Stefan Radič, ki je kralju brž izročil veliko kuvertu; notri je bila ena številka Radičevega glasila »Dom«, kjer dokažuje bivši republikanec, da mora država z mirovnimi stremeljenji imeti veliko armado...

Še ni dolgo, ko je Radič armado tako blatil, da se je čutil vojni minister primoranege, da odstopi.

Mir na Balkanu?

V sredo ponoči so se začeli Grki umikati z bolgarskega ozemlja. Višji častniki, ki so jih vezile odposlale na bojišče, so ugotovili, da niso Bolgari nikjer napadali grških zadnjih straž. Zdaj, pravijo, bo na Balkanu mir. Mi pa pravimo, da pes še bolj renči, če kost izgubi.

Po petdesetih letih.

Vseučilišče v Zagrebu je slavilo lani petdeseto leto, odkar je bilo ustanovljeno. Letos pa je izšla spominska knjiga. Univerza je zaživele leta 1874. Največ zaslug pri tem ima veliki slovanski škof Štrosmajer. V teh petdesetih letih je bilo vpisanih na univerzi 10.000 študentov; od teh je na univerzi položilo 2036 doktorske izpite.

Kot nagrada.

V soboto sta bila imenovana za državna podtajnika Italo Balbo v gospodarskem ministrstvu, kjer je bil dosedaj Tržačan Banelli, Michele Bianchi pa za podtajnika v ministrstvu za javna dela. Oba sta bila v odboru, ki je pripravil fašistovski pohod na Rim. Fašistovski listi pripominjajo, da sta zato tudi zaslužila svoji mesti.

Prvi rimski guverner.

Kakor je že znano, je Mussolini Rimu odvzel župansko čast in mu dal guvernerja. Nova šarža je v isti stopnji z ministri. Za prvega guvernerja rimskega mesta je postavljen dosedanji komisar Pippo Cremonesi. Je velik prijatelj ministrskega predsednika.

Zdaj je pa on kriv.

V Siriji so Druzi Francoze spet enkrat pošteno nabili. V Parizu se sprašujejo, kdo je poraz zakrivil. Uganili so, da nihče drugi ne kot general Sarrail, ki se je v svetovni vojni zelo izkazal. Generala so že odpoklicali. Pravi krivci francoskega poraza so pa le Druzi, ki so prišli do spoznanja, da si svoje razmere lahko uredijo brez francoskih generalov.

Dragoceno kamenje.

V južnoameriških nižinah baje ni na stotine kilometrov daleč nobena kamenja. Divjia ljudstva v teh deželah sploh ne poznajo kamenja. Če pa kje najdejo kak kamen, ga smatrajo za sila dragoceno reč.

Širite »Goriško Stražo«!

Kaj je novega na deželi?

Števerjan.

Kot kašipot na prevalu je stal pred vojno števerjanski zvonik. Toda v vojni vihri tudi njemu niso prizanesli. Neumorni kurat č. g. Sedej se je pa zdaj zavzel za zidavo cerkve in zvonika. Oboje bo že kmalu končano pod večšo roko inženirja Adamija. Vhod v cerkev je nekaj izrednega; priprosto do

„Dober dan“.

Kaj starih lepih navad se je že porazgubilo med našim ljudstvom. Mladi rod meni, da je vse že zastarelo, kar je dopadlo še našim očedom. Vojna nas je pa seznanila z marsičem, kar je naše ljudstvo popolnoma odtujilo pristno slovenski duši.

Bo komaj par let nazaj. Tedaj si šel po deželi; pa si srečal na ozarah njive orača. »Dober dan, Bog daj«, sta se odzvala drug drugemu. Vedro si jo rezal naprej po cesti, orač pa je veselo počil z bičem nad voliči. Pa si šel naprej. Naproti pride zorno deklet; spet lep domač pozdrav. Sred vasi ti prikima naproti dobrodušen starček z vivčkom v brezobih čeljustih. »Bo vreme, bo, dober dan,« in ti si mu vrnil prijazno besedo. Oba sta čutila neko skrito zadovoljnost, čeprav radi neznane besedice. Na kratko: minili so časi, ko je bila še med Slovenci doma lepa navada, da smo se srečujoč pozdravljali in privoščili znanцу ali neznanцу dobro besedo in prijazno lice.

Ta navada je zgnila po naših selih in vaseh kot sneg pred pomladnjimi žarki. Najbolj dirne človeka, ko vidi mladež, ki gre mimo človeka pretekajo in brez krščanskega pozdrava. Mladina se še obregne ob častljivo starost.

Odkod to? V mesta smo šli in mesta niso le požrla cvet naših fantov in deklet. V mestu, kjer je vsak z vsemi tujec, je postal tudi slovenski fant, slovensko deklet tujka. Mesto je ubilo staro domačnost, ki je kraljevala kot zlat žarek nad našimi domovi. Z domačostjo in čutom za skupnost je ušla tudi lepa navada pozdravljanja.

Pa bo kdo zagodrnjal, češ, kaj nam ta stari penzionist kvasi o starih šegah naših mamc, ki so presmešne za te dni. O, le počasi; prvič ne piše tega star penzionist in drugič niso to šege starih mamc! Tudi ne gre za kake predpravice. Ravno narobe; če bo srečal naš priprosti kmetič lepo polikanega škrica, bo stisnil klobuk pod pazduho in ogovoril mimoidočega s kakim nedomačim, tujim pozdravom.

Pozdravljanje; pa ne tisto spačeno in zmaličeno, marveč »Zbogom, dober dan, dober večer« in taki, ki so naši slovenski, ki so priklili iz naših vrtov in niso tuje k nam zaneseno zelje. S pozdravom ne pokaže le olike, kot jo opisujejo »bukvice lepega vedenja«. Žal nam mora biti bolj zato, ker gine z navado pozdravljanja med ljudstvom tudi zavest skupnosti, zavest skupnega trpljenja in enega veselja. Kako prijetno domače je, če greš v dotlej neznan vasico ali slovenski trg in te, čeprav neznanca pozdravijo in ogovorijo po domače. V hipu si Slovence med Slovenci, brat med svojimi. Baš zavoljo tega in edino tega pišem te besede. Pusto in turobno je, če koračiš dan in še kaj povrh po sami slovenski zemlji, pa ne srečaš rokaja, ki bi te pozdravil ali odzdravil ter ti s tem vlihl zavest, da koder hodiš biva rod Slovencev. Naj se le vseli spet med nas stara navada, da se boš s priprostim pozdravljanjem v vasi in trgu, ob njivi in na cesti začutil med svojimi.

Če se komu zde te le vrste kaj smešne, naj se mu le. Kdor pa meni, da je v njih dobro zrnec, naj je sprejme. Vsem skupaj pa ob koncu za začeten lep »Dober dan«.

skrajnosti, a ljubko in umetniško, da ne zlepa kaj takega. Naravnost krasen pa je altar; v pravi kras bo vsej cerkvi in fari, Števerjanci upajo, da se bodo že ta mesec zbrali v novem svetišču k službi božji.

Pa še nekaj. K novi cerkvi spada tudi sveč pevski zbor. In tudi ta je v Števerjanu. G. nadučitelj Stepančič si zelo prizadeva za lepo cerkve-

no petje, za kar mu bodo gotovo vsi farani globoko hvaležni.

Tudi župnišče se že počasi zida pri cerkvi. Toda kaj, ko pa ne ve mo ali bo gospod kurat ostal pri nas, ko mu fara ne da ne jela ne strehe. Podsabotinci so vsaj streho preskrbeli svojemu gospodu, mi pa še barake kmalu ne zmoremo. Bog daj lepših časov, da bi jih tudi naš 70letni Štefan, najstarejši društveni član učakal.

Podsabotin.

Naše skromno prosvetno društvo je obhajalo praznik vernih duš na prav poseben način. Med se smo povabili dva predavatelja: g. učitelja Bratruha in g. Bednarika, ki sta nam v poldruženem razgovoru povedala toliko lepih misli, da je prav gotovo marsikak član vzkliknil, da bo ta dan za naše društvo in delo in dan živih. Upamo tudi, da se bo naše število pomnožilo, ko bodo starši uvideli kakšno važno vzgojno delo vrši društvo za otroke.

Kanal.

V pondeljek pred sv. Martinom (ne kakor pravijo »Pratike« po sv. Martinu) je vsakoletni kanalski jesenski sejem. Kakor druga leta bo tudi letos bogato obiskan. Pridite!

Gaberje na Vipavskem.

Na vernih duš dan smo pokopali komaj 25-letnega Vekoslava Pega na. Bil je lep jesenski dan in solnce je bogato lilo svoje žarke na hišo tam pod gričkom Sv. Petra, ko smo spremljali dragega pokojnika k večnemu počitku. Ker je bil ranjki zelo priljubljen pri vseh, ki so ga poznali, se je zbrala k pogrebu vsa vas in tudi iz bližnje okolice je prihitelo obilo občinstva. Nič ne pretiravamo, če trdimo, da Gaberje takega pogreba najbrže še niso videli. Vodil ga je domači g. župnik ob spremstvu braniškega in štanjenskega gospoda. Pevski zbor mu je zapel dve ganljivi žalostinki. Ranjki kemu naj bo lahka domača zemlja, preostali naša sožalje!

Dornberg.

Prosvetno društvo »Čitalnica« vprizori dne 8. novembra lepo in pomembno igro v 5. dejanjih (deseti slikah) »Mlinar in njegova hči«. — V tej igri je vpletena dogodba o nepremagljivi ljubezni mlinarjeve hčere do hlapca Konrada. Posebno pa pride do izraza skopost starega mlinarja, ki hoče raje zapati svoj nagrabljeni denar, kot ga komu zapustiti — niti svoji hčeri ne, da bi ga ne vživala z »beračem« Konradom. Do solz ganljiva vsebina te igre je preobširna, da bi jo opisali, vemo pa, da si jo bo vsak rad ogledal, četudi drugič ali tretjič. Zato vabimo vsakogar v nedeljo ob treh popoldan v našo gledališko dvorano.

Ponikve.

(Tatovi).

»Goriška Straža« je pred kratkim poročala o tatvini, ki se je izvršila na Ponikvah v noči od 1. do 2. septembra t. l. — V noči od 28. do 29. oktobra krog 4. ure zjutraj so sedaj neznani uzmivčiči zopet obiskali našo vas. Posebno srečo imajo pri trgovcu Lapanju, kateremu so tudi topot odnesli za približno 3000 L vrednosti. Največ so mu odnesli seveda v tobaku; pa tudi v jestvinah niso bili izbirični. — Vlom so poskusili tudi v trgovino tuk. podružnice »Kmet. in del. zadruga«, a jih je v zgornji sobi speči gospodar pravočasno zasačil in s streljanjem prepodil. Takoj je prihitelo na lice mesta več sosedov, a o tatovih že ni bilo več ne duha ne sluha. Tatvina je bila takoj prijavenjena orožnikom na Slapu, ki pa tatov še niso izsledili.

Cerovo.

Pred tisoč leti so dali naši očetje naši vasi ime Cerovo, ker so bila nekdanja naša Brda obraščena s hrastovjem in neka vrsta hrastov se imenuje »cer«. Najbrže je raslo tu

mного takih hrastov in odtod ime Cerovo. To ime že stoletja s ponosom izgovarjajo njeni prebivalci in v vseh starih listinah je tako zapisano. Ko smo pa pripadli rimski državi, so nam obljubili, da nam pustijo stare navade in običaje nedotaknjene. Toda čujte! Ko smo začeli plačevati davke, katere pobira za državo neka banka v Gorici, so njeni uradniki prekrstili naše ponosno Cerovo v spako Cerò. Te bankirje so začeli posnemati razum cerkvenega vsi uradi. Še celo šolski uradi so vpeljali to »modo« v šolska spričevala in našim malčkom zabavajo, da morejo pod šolske naloge zapisovati edino le: Cerò. Pa otroci majejo z glavami in se sramujejo. Ne županski in ne šolski urad se menda nista zganila in dala vedeti v pravičnem Rimu, da je vaško ime sveta dedščina prebivalstva!

Občan.

Kal pri Stržišču.

(Velika nesreča.)

V nedeljo ob 1. uri popoldne se je vnel pri nas velik ogenj, ki je vničil šest hiš, hleve in vsjo pičo, kleti in poljske pridelke. Bila je vsa vas v nevarnosti, toda prišla je hitro na pomoč razen drugih ljudi vrta finančna straža in se z napetimi moči trudila, da ni ogenj končal vsega. Tudi orožniki so veliko pomagali pri gašenju. Zahvaljujemo se vsem, posebno finančnemu poveljstvu iz Podbrda, katero je bilo takoj na mestu nesreče. Dobre ljudi in naše poslance pa prosimo, naj pomagajo pogorelcem, ki so toliko bolj prizadeti, ker je zima pred durmi in šest velikih družin brez strehe. Kako je ogenj nastal, se prav za gotovo ne ve. Pravijo, da ni dimnikar vse potrebno zaprl po ometanju. Ljudje pa tega niso koj zapazili.

Lokavec.

Z ozirom na dva dopisa, ki sta bila priobčena pred časom v našem listu glede tukajšnje trgovke g.čne Marije Špacapan smo na njeno željo in da doženemo resnico napravili potrebne poizvedbe. Ugotovili smo, da imenovana ni nikoli vodila protidržavne propagande.

Selo pri Podmelcu.

(Iz potne torbe.)

Dasi v naših listih nikdar ne vidimo dopisov iz te vasi, vendar kraj »Selo« ni tako neznan, saj se še celo naši turisti kaj radi ustavijo v prijazni vasi, ko delajo ture na lepi Jalovnik. V zadnjem času sem imel priliko s prijateljem obiskati to podjalovniško vasico in pa dobro ljudstvo, pred vsem mladino, ki biva v njej. Vasica je majhna, šteje komaj 18 hiš, vendar je tu lešše razvita zadružna misel, kakor kjer si bode. Imajo že več let »Mlekarsko zadrugo«. Lani so postavili lepo zadružno poslonje, ki je stalo v razmerju s številom kmetov ogromno denarja in veliko truda. Ponosni so lahko na to svoje delo. — Kaj pa mladina, me bo morda kdo vprašal? — Odkrito novem, da sem bil očaran. Ni prav veliko fantov in deklet, a ti so marljivo, da bi si jih vsako naše društvo zaželelo. Tu ni medsebojnih fantovskih sporov in preprirov; vsi so tako edini in tudi v verskem oziru dobri, da sem se kar čudil, — ker nisem drugod tega vajen. — Pogreša se pa društvo; tega nimajo, da bi se v njem zbirali, pogovarjali in čitali. Vprašanje je ali je to mogoče, če je tako majhna vas. Seveda je mogoče, še le kako lepo društvece bi bilo. Tudi za petje so izvrstni glasovi. Ali bi ne bil podmelški pevovodja toliko poštvovalen, da bi prišel včasih na Selo? Priporočal bi »Baškemu okrožju« in pa naši prosvetni matici nekaj več zanimanja za naše vrle Selane. Še marsikaj zanimivega sem opazil na mojem obisku, pa se omejim danes na te vrstice in želim, da ko pridem zopet med vrlo selsko mladino, se zberemo lahko v »Čitalnico«, katero toпло priporočam. — Vsem fantom in dekletom krepak: Bog živi!

Zanimivosti.

Harakiri.

(Slika iz dežele vzhajajočega solnca.)

Poročila prvih misijonarjev na Japonskem nam predstavljajo Japonce kot može, ki so bili pripravljene dati vse, celo svoje življenje, za svojo čast. Ni naroda na svetu, ki bi bolj hrepenel po slavi in časti in ki bi ga ponižanje bolj zadelo. Plemičem »samurai« je bila največja zapoved ohranitev stanovske časti. Ako jo je kdo omadeževal, je moral umreti; če pa to ni bilo mogoče, se je ponižani plemič sam umoril in tako opral svojo čast. Neki japonski rokopis pravi: »Svojega sovražnika umoriti, nad katerim se po pravici srdiš, in potem še samega sebe umoriti, to je naloga vsakega plemenitega samurai.« Tak samomor se je izvršil na poseben način in se je imenoval »harakiri«. Razžaljeni samurai si je oblekel najlepše oblečilo, povabil k sebi svoje znanca in prijatelje in si nato z nožem prerezal trebuh. Kdor je bil bolj pogumen, si je prerezal trebuh dvakrat, in sicer v podobi križa in vrgel nož v zrak. Ko se mu je drob izsul, je nagnil vrat in eden njegovih stanovskih tovarišev, največkrat prijatelj, mu je nato z mečem odsekal glavo. Nato pa so se še njegovi najboljši prijatelji med seboj pomorili, ali si pa sami trebuh rezali. Harakiri si je smel samurai izvoliti tudi namesto smrtne obsodbe, ki je bila določena za najmanjše pregreške, in prav redko, kdaj se kdo te pravice ni poslužil. Ta način smrti je bil jako časten, in kdor se je tako umoril, ni zapustil svojim potomcem nikake sramote, ampak čast. Jako znamenit dogodek te vrste nam je ohranjen iz začetka 18. stoletja.

Knez Azano iz kneževine Ako je bil določen, da sprejme v glavnem mestu Jedo v imenu šoguna (vladnega upravitelja) mikadovega (cesarjevega) poslanca. Toda Azano se je bolj razumel na vojaške zadeve kakor pa na dvorske šege. Radi tega prosil svojega stanovskega tovariša Kira, naj ga pouči. Kira pa se je jako prostaško obnašal in se je jezil nad Azanom, ker mu ni takoj ponudil za trud kakega darila. Zasmrnoval ga je, češ, da je kmečko teslo, nevreden, da se imenuje knez. Šel je celo tako daleč, da je od njega zahteval, naj se skloni in naj mu priveže nogavico. To pa je bilo Azanu že preveč. Zgrabil je za bodalo in ranil na glavi Kira ter urno zbežal.

Napad se je zgodil na šogunskem dvoru. To je pa bilo silno kaznjivo dejanje, in Azano si je moral še isti večer trebuh prerezati. Njegov grad je bil zaplenjen, njegov rod proglašen za izumrlega, njegovi vojaki so postali ronin, t. j. vojaki brez gospodarja in doma.

Toda Oiši Kuranozuke, vodja vojakov, je nagovarjal svoje druge, naj se maščujejo nad Kirom. Vsi so bili pripravljene darovati svoje življenje. Natančno so si napravili načrt. Vsak zarotnik si je izbral kako rokodelstvo, da bi kot mizarji, kovarji in trgovci mogli priti v Kirovo hišo in izvedeti vse skrivnosti. Oiši je šel v Kioto, kjer se je vdal pijančevanju in nesramnemu življenju, da bi odstranil vsak sum. Pijan je ležal ob potu in nekdo ga je opljuval. Ko mu je žena to očitala, jo je zapodil od sebe z dvema mlajšima sinovoma. Le njegov starejši sin je ostal pri njem, da bi sodeloval pri maščevanju.

Kira je slišal o Oišovem obnašanju in ni slutil nobene nevarnosti. Tako so mogli zarotniki ponoči 30. januarja 1703 izvršiti v Jedo svoj naklep. Ko je bilo vse pripravljeno, so se zbrali k zadnji poslovilni večerji, ker so vedeli, da bodo morali kmalu umreti. Nato jih nagovori Oiši in jim reče: »To noč bomo napadli našega sovražnika v njegovi hiši. Njegovi možje se nam bodo

brez dvoma postavili po robu in mi bomo prisiljeni, da jih spravimo s poti. Toda stare može, žene in otroške moriti, to je žalostno delo. Zato vas prosim, da nikogar, ki je brez moči in na samem, ne ubijete.« Vsi so pritrdili in tiho so nato pričakovali polnoči.

Ko pride določena ura, se ronini odpravijo na pot. Divje besni vihar, in sneg se jim zaletava v obraz. Toda oni se ne brigajo za vihar in sneg, ampak drve, gnani od strasti in maščevanja, po poti naprej. Sedem in štirideset mož vlomi vrata stanovanja, pomori hrabre Kirove branitelje in izvleče blagorodnega bojazljivca iz nekega skednja, kamor se je skrivil za kupom suhega lesa. Ponižno, kakor se spodobi navadnemu vojaku pred potomcem knežjega rodu, pade Oiši pred njim na kolena in mu govori:

»Visoki gospod, mi smo Azanovi služabniki. V preteklem letu se je Vaša Visokost prepirala z našim gospodom in vodnikom v cesarskem gradu. Zaradi tega je bil naš gospod obsojen na harakiri in je z družino vred izgubil svoje dostojanstvo. Mi smo zato prišli to noč semkaj, da ga maščujemo, kakor je dolžnost zvestih služabnikov. Zato prosim Vašo Visokost, da priznate pravičnost našega postopanja. Zdaj pa Vas prosim, da izvolite izvršiti harakiri. Imam čast, da vam bom stal pri tem ob strani. Moj namen je namreč, da glavo Vaše Visokosti postavim na grob našega gospoda Azana v spravo.« (Konec prih.)

Dobro ga je zavrnil.

Pruski kralj Friderik III. je nekemu svojemu izbornemu generalu, ki je bil pa zelo zadolžen, večkrat pomagal v zadregi. Nekoč mu je poslal večjo svoto bankovcev, lepo zvezanih kakor knjižica. Zahvale ni bilo nobene. Pri nekem obedu je vprašal kralj generala, ali mu je ugajalo delo, katero mu je pred kratkim poslal. General je odgovoril: Veličanstvo, to lepo delo je tako zanimivo, da sem zelo radoveden na nadaljevanje. Kralj mu je poslal na to enak zvezek, toda na naslovnem listu je bilo zapisano: »Drugi in zadnji zvezek«.

Darovi.

Za »Slovensko sirotišče«: O priliki pogreba pokojnega 83-letnega Franceta Počkar, Podbreže, darovali sorodniki mesto venca 24 L, kar je izročil F. B. Preostalim naše sožalje. Pokojniku naj sveti večna luč!

Zahvala.

Podpisani čutim dolžnost, da se tem potom zahvalim zavarovalni družbi »La Fondiaria« in generalnemu zastopstvu iste v Gorici, za pravilno in točno izplačilo moje požarne škode.

Levpa pri Kanalu, 28. X. 1925.

Levpušček Ivan
gostilničar in posestnik.

Naznanilo.

Otvoril sem krojaško delavnico v Gorici, Via S. Giovanni 2. — Za obilen obisk se priporoča

Hlede Hilarij.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. L. MERMOLJA

špecialist za ustne in zobne bolezni, ordinira

v GORICI na Travniku 5/II.

od 9. do 12. in od 3. do 5.

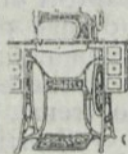
Teod. Hribar (nasl.) - Gorica

CORSO VERDI 32 - - (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne Regenchart & Raymann, vsakovrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sukna.

Blago solidno!

Cene zmerne!

„Mundlos“ šivalni stroji
„Göricke“ dvokolesa, motorini „Fiam“
belgijske puške se vdobe le pri
Josipu Kerševaniju-Gorica

Piazza Cavour št. 9

Mehanična delavnica, Piazza Cavour šte. 5.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

(Gradska štedionica)

v LJUBLJANI

Stanje vložnega denarja preko 125 milijonov dinarjev ali 500 milijonov kron
Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

Zlasti plačuje za vloge po dogovori v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kakor kjerkoli drugod, ker jamči za nje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana.

z vsem premoženjem in davčno močjo. Ravno radi tega nalagajo pri njej tudi sodišča denar mladoletnih, župni uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je

popolnoma varna.

Manufakturna trgovina

FELBERBAUM & ROLICH

GORICA — CORSO VERDI 7

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega blaga in sukna za moške in damske obleke - veliko izbero moškega in ženskega perila ter vse potrebščine za neveste - zmeti - blazine - odeje ter vsake vrste platnenega blaga.

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke v Gorici

Corso Verdi „Trgovski Dom“

Telefon št. 50 — Brzjavni naslov: Ljubljanska banka

Delniška glavnica	CENTRALA	Rezerva S H S
in rezerve:	LJUBLJANA	Din.
Din. 50,000.000		10,000.000

Podružnice: Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metkovič, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje: na vložne knjižice po čistih 4% (davek plača banka sama). Na tekoči račun ter proti odpovedi najbolje po dogovoru.

Sprejema tudi dinarske vloge in jih obrestuje najugodnejše. — Izvršuje denarna nakazila na tu in inozemstvo. — Nakupuje in prodaja vsakovrstne valute, vrednostne papirje in srečke.

Plača vedno priznana najvišje dnevne cene za obveznice vojne odškodnine (bone).

Izvršuje sploh vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantneje.

Širite „Goriško Stražo!“